رکيل آهن:

١. دنيا جي ٻولين جامشهور خاندان ڪهڙا آهن؟ مثالن ۽ دليلن سان سمجها يوته سنڌي ٻولي، انهن مان ڪهڙي خاندان سان واسطوٿي رکي؟

٢. سنڌ سميت برصغير جي سڀني صوفي ۽ ويداذني شاعرن، عورت کي عاشق جي روپ ۾، پنهجي ڪلام ۾ پيش ڪيو آهي. اوهان جي خيال ۾ اُن جا ڪهڙا سبب ٿي سگهن ٿا؟

٣. گاهه، سنڌي شاعري ۽ جي هڪ آڳاٽي صنف آهي، ڳاهه جو مفهوم ڇا آهي؟ ڪهڙن ڪهڙن شاعرن انهي ۽ صنف کي استعمال ڪيو آهي؟ مثال ڏيئي پنهنجا خيال ظاهر ڪريو.

٤. سنڌي ٻولي ۽ ۾ موجوده وقت ڪم ايندڙ الف- ب جا حرف لکو ۽ ٻڌايوته انهن مان ڪهڙا ڪهڙا حرف، ٻين ٻولين جي صورتخطي ۽ مان کنيا ويا آهن. ڪهڙا حرف موجوده سنڌي صورتخطي ۽ ۽ شامل ڪيا ويا آهن. اُن کان پوءِ موجوده سنڌي صورتخطي ۽ جي ارتقا جي تاريخ بيان ڪريو.

٥. سنڌي ٻولي ۽ جو ادب، هر دور ۾، سنڌي سماج جي مختلف مسئلن جو آئينه دار رهيو آهي. مثال ڏيئي هن راءِ تي تفصيلي روشني وجهو.

٦. هيٺان ڪتاب، سنڌي ادب جي ڪهڙين صنفن جي باري ۾ لکيل آهن؟ انهن جا مصنف ڪير آهن؟ سپن، ساڀيان ساڻ، کٺمال، ڇير ڪين ڏي، انڪوائري آفيسر، راڳنامو، مشرقي شاعري ۽ جافني قدر ۽ رجحانات، پائي پٽ دتڻا، آکين ميگه ملها رڳ مالهڻ. انهن مان ڪن به پنجن جا جواب لکو.

٧. هيٺ ڏنل پئرا گرافن جو ترجمو ڪريو:

(الف) بامحاوره انگريزي ۽ ۾ ترجمو ڪو ڪريو:

جهڙي ۽ ريت زندگي ڪڏهن به هڪ هنڌ نه بيٺي آهي، اهڙي ۽ ريت ڪهاڻي ۽، جو فن به زندگي ۽، جيان اڳتي وڌندو رهيو آهي. جيڪوبه فن، هڪ هنڌ بيٺو آهي اهوپنهنجي موت پاڻ مري ويندو آهي. افسانه نويسي ۽ جو فن، شروعاتي قصن، آکاڻين، داستانن ۽ ناولن کان ٿيندو، مختصر ڪهاڻي ۽ تائين پهتو آهي، قبائلي ۽ جاگيرداراڻي سماج، قصي ۽ داستان جهڙين طويل ۽ روماني صنفن کي، پنهنجي وجود جي اظهار لاءِ مناسب سمجهيو هو، جيئنته ١٨ صدي ۽ جي پڄاڻي ۽ سان يورپ جي اندر صنعتي انقلاب جي شروعات تي چڪي هئي، ۽ يورپ قديم جاگيرداراڻي سماج ڪي ختم ڪري، مشيني زندگي ۽ جو آغاز ڪري چڪو هو. ماڻهن کي ايترو وقت نه پئي مليو جو اهي وڏاوڏاقصا ۽ داستان پڙهي سگهن، چاکاڻ ته سماج جون پنهنجون گُهر جون هونديون آهن، نئون سماج پنهنجي ٻيٽ مان نون مسئلن ۽ گهرجن کي جنم ڏيندو آهي. اهڙي ۽ ريت انقلاب اچڻ ڪري، انساني ذهن ۾ نون تصورن ۽ خيالن جنم ورتو.

(ب) Translate the following paragraph into idiomatic Sindhi Prose:

The home is the basic unit of our socity, where a child and grown up, physically and mentally. According to psychologists, the formation or basic personality of a child is completed in the dirst ten to twelve years of life. Thus, the atmosphere at home moulds a person either as a lover of peace, or as a killer of peace. Whatever the parents happen to be like, the child follows them in language, religion and character.

After home, the second place of learning is the school or the mosque. However, thousands of children have no opportunity to study in either. Due to poverty, ignorance and literacy, parents do not take care of their children, and hence children grow up under the influence of whatever environment they happen to find themselves in.

لازمي سوال

٨. هي ۽ لازمي سوال آهي:

(الف) هيٺ ڏنل ڏنگين مان صحيح جواب چوندي، جملن ۾ ڇڏيل خالي جايون پريو:

١. دروندي ۽ جوديس ڪتاب جو مصنف..... آهي.

(علي بابو..... ماهتاب محبوب..... حميد سنڌي)

٢. سنڌي شاعري، فن ڪار تاثين ڪتاب ..... جو لکيل آهي.

(تاج جويو..... شوڪت شورو..... عبدالوحيد جتوئي)

٣. ادبي تنقيد، فن ۽ تاريخ ڪتاب جي مصنف ..... آهي.

(داڪٽر سحر امداد..... داڪٽر نور افروز خواجه..... داڪٽر فهميده حسين)

٤. سنڌي ادب جو مطالعو ڪتاب ..... جي تصنيف آهي.

(داڪٽر عبدالمجيد ميمڻ..... داڪٽر قاضي خادم..... داڪٽر عبدالجبار جوٽيجو)

٥. لغات سنڌي مخففات ..... موضوع بايت آهي.

(تحقيقي لغات..... پهاڪا..... سنڌي لسانيات)

(ب) ڏنگين مان «هايانء» جو لفظ چونڊي جواب ڏيو:

١. سنڌي صورتخطي ۽ سنڌي خوش خطي ڪتاب جو مصنف سراج الحق ميمڻ آهي.

٢. دل آرام ڪتاب جو موضوع، مضمون آهي.

٣. سنڌي ڪتهنڙا ڪتاب تنقيد جي باري ۾ آهي.

۴. سير ڪوهستان ڪتاب جو مصنف محمد اسماعيل عرساڻي هو.

۵. مصري شاه وائين جو شاعر هو.

(ت) هيٺ ڏنل جملن ۾ ڇڏيل خال پريو.

۱. الله بخش عقيلي ۽ جو تخلص ..... هو.

۲. اُبوجهو تخلص، ..... جو هو.

۳. ميون شاو عنات رضوي ..... دور جو شاعر هو.

۴. سامي ۽ جو نالو ..... ۽ سندس ذات ..... هئي.

۵. سنڌي سپاجهڙا ڪتاب ..... لکيو هو.

(ج) هيٺين جملن ۾ خالي جايون پريو:

۱. اوڙاهه ڪتاب ..... صنف جي باري ۾ لکيل آهي.

۲. سچل سرمست ..... سن ۾ ڄائو هو.

۳. مخدوم معين ٺٽوي ۽ جو اصل نالو ..... هو.

۴. نیچے سے کٹا ہوا ہے۔